

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Гуманітарно-педагогічний факультет
Кафедра технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна **Художня обробка матеріалів**
 Рівень вищої освіти **Другий (магістерський)**

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Білик Вікторія Володимирівна
Профайл викладача	http://tmtpn.khnu.km.ua/spivrobotnyku/
E-mail викладача(ів)	bilykvika@ukr.net
Контактний телефон	за домовленістю
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khnu.km.ua/course/view.php?id=7500
Навчальний рік	2021-2022
Консультації	Очні: згідно з графіком Онлайн: за домовленістю

Загальна характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Обсяг дисципліни		КІЛЬКІСТЬ ГОДИН						Форма семестрового контролю			
				Аудиторні заняття									
		кредити ЄКТС	години	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, у т.ч. ПРС	Курсовий проект	Курсова робота	Залік	Іспит
В	Д	4,0	120	45	15		30		75			+	
В	З	4,0	120	12	6		6		108			+	

Анотація навчальної дисципліни

Одяг на будь-якому етапі історичного розвитку відтворює певну еволюцію світогляду людини, нації, суспільства, а також є складовою матеріальної і духовної культури народу. На сучасному етапі розвитку української державності постають проблеми формування особистості майбутнього фахівця і патріота через навчальні дисципліни, що побудовані на вивченні традиційного мистецтва. Дисципліна «Художня обробка матеріалів» покликана залучити здобувачів вищої освіти до невичерпних джерел української творчості, пробудити в них генетичне чуття до прекрасного, що закладено в кожній людині від народження і дає поштовх до творчості. Студенти під час навчання знайомляться із художнім оформленням тканин і матеріалів з якими вони працюватимуть у своїй майбутній професійній діяльності.

Дисципліна викладається для студентів денної та заочної форм навчання.

При викладанні дисципліни використовуються методи активізації навчання (візуалізації, кейсів, дискусій, проєктів тощо), оглядові лекції тощо.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. Набуття професійних знань та оволодіння основними техніками художнього оброблення текстильних матеріалів, розвиток творчого мислення, естетичного смаку, відчуття гармонії.

Завдання вивчення дисципліни:

- ознайомлення із різновидами оздоблення одягу та основними видами оздоблення текстильних матеріалів;
- ознайомитися з історією оздоблення текстильних матеріалів та техніками виконання;

– опанувати основами оброблення текстильних матеріалів та засобами декорування різних за якістю і структурою текстильних матеріалів.

Очікувані результати навчання

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни, повинен: *володіти* основними поняттями з художньої обробки матеріалів; *знати* різновиди оздоблення одягу та основні види оздоблення текстильних матеріалів; *визначати* техніку художньої обробки текстильних матеріалів, *знати* її технологічні прийоми; *володіти* уміннями художнього оформлення і декорування текстильних матеріалів.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема лекції	Тема практичного заняття	Самостійна робота студента		
			зміст	год.	літ-ра
1	Історичні корені текстилю	Виготовлення ляльки-мотанки	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до виконання практичної роботи 1. Підготовка до тестового контролю 1	5	2; 3; 5
2			Опрацювання лекційного матеріалу, виконання практичної роботи 1. Підготовка до тестового контролю 1	5	2; 3; 5
3	Оздоблення одягу		Опрацювання лекційного матеріалу, виконання практичної роботи 1. Підготовка до тестового контролю 1	5	1
4			Опрацювання лекційного матеріалу, виконання та оформлення результатів роботи 1. Підготовка до тестового контролю 1.	5	1
5	Основні види оздоблення тканин	Оволодіння технікою оздоблення текстильних матеріалів вишивкою	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до виконання практичної роботи 2. Підготовка до тестового контролю 1	5	1; 3
6			Опрацювання лекційного матеріалу, виконання практичної роботи 2. Підготовка до тестового контролю 1.	5	1; 3
7	Вишивка		Опрацювання лекційного матеріалу, виконання практичної роботи 2. Підготовка до тестового контролю 1	5	2
8			Опрацювання лекційного матеріалу, виконання та оформлення результатів роботи 2. Підготовка до тестового контролю 1.	5	2
9	Декорування тканин фарбами	Оволодіння технікою декорування текстильних матеріалів фарбою	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до виконання практичної роботи 3. Підготовка до тестового контролю 2	5	2; 4
10			Опрацювання лекційного матеріалу, виконання практичної роботи 3. Підготовка до тестового контролю 2.	5	2; 4
11	Валяння вовною		Опрацювання лекційного матеріалу, виконання та оформлення результатів роботи 3. Підготовка до тестового контролю 2.	5	8
12		Оволодіння технікою оздоблення текстильних матеріалів набиванням вовною	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка до виконання практичної роботи 4. Підготовка до тестового контролю 2	5	8
13	Гобелен		Опрацювання лекційного матеріалу, виконання практичної роботи 4. Підготовка до тестового контролю 2.	5	2; 3
14			Опрацювання лекційного матеріалу, виконання практичної роботи 4. Підготовка до тестового контролю 2.	5	2; 3
15	Клаптикова техніка		Опрацювання лекційного матеріалу, виконання та оформлення результатів роботи 4. Підготовка до тестового контролю 2.	5	9

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, домашні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відзвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність під час заняття. Набутті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання у ХНУ (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/10/03/006.pdf>). Кожен студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності при вивченні дисципліни зазначених в Кодексі академічної доброчесності учасників освітнього процесу Хмельницького національного університету (<https://www.khnu.km.ua/root/files/01/01/002.pdf>).

Здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни можуть користуватись як наявним в аудиторіях кафедри комп'ютерним обладнанням, так і власними пристроями (ноутбуками, планшетами, смартфонами). Власними пристроями можна користуватися для роботи в інформаційній системі «Модульне середовище для навчання», доступу до зовнішніх інформаційних ресурсів, які необхідні для виконання практичних робіт.

Критерії оцінювання результатів навчання

Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за **чотирибальною** шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих **позитивно** з врахуванням коефіцієнта вагомості. Вагові коефіцієнти встановлюються залежно від структури дисципліни і важливості окремих її видів робіт. Структурування дисципліни «Художня обробка матеріалів» за видами робіт і оцінювання результатів навчання наведено у табл.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота	Контрольні заходи	Семестровий контроль (залік)
Практичні роботи	Тестовий контроль	
№ 1-4	№1-2	За рейтингом
ВК*: 0,8	0,2	0

Умовні позначення: ВК – ваговий коефіцієнт

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота	Самостійна, індивідуальна робота			Семестровий контроль
	Контрольна робота		Контрольні заходи	Семестровий контроль (залік)
	Якість виконання	Захист	Тестовий контроль	За рейтингом
ВК*: 0,2	0,4	0,1	0,3	0

Оцінювання практичної роботи складається з правильності і повноти її виконання, якості оформлення звіту за 4-х бальною вітчизняною шкалою.

При оцінюванні знань студентів викладач керується **такими критеріями**.

Оцінку «відмінно» отримує студент за глибоке і повне опанування змісту навчального матеріалу, в якому він легко орієнтується, понятійного апарату, за уміння зв'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, висловлювати і обґрунтовувати свої судження і конструктивні рішення. Відмінна оцінка передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і в письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення.

Оцінку «добре» отримує студент за повне засвоєння навчального матеріалу, володіння понятійним апаратом, орієнтування в вивченому матеріалі, свідоме використання знань для вирішення практичних завдань, грамотний виклад відповіді, але у змісті і формі відповіді мали місце окремі неточності (похибки), нечіткі формулювання закономірностей тощо. Відповідь студента має будуватись на основі самостійного мислення.

Оцінки «задовільно» заслуговує студент, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, що справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою.

Оцінка «незадовільно» виставляється, коли студент має розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється студенту, який не може продовжити навчання без додаткових знань з курсу.

Співвідношення вітчизняної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інтервальна шкала балів	Вітчизняна оцінка	
A	4,75–5,00	5	Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навиків
B	4,25–4,74	4	Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками
C	3,75–4,24	4	Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками
D	3,25–3,74	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією
E	3,00–3,24	3	Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
FX	2,00–2,99	2	Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни
F	0,00–1,99	2	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни

Оцінювання тестових завдань

Тест для кожного студента складається з тридцяти тестових завдань, кожне з яких оцінюється в 1 бал. Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 30.

Тестові завдання для кожного студента випадково генеруються із загального банку питань у середовищі для навчання Moodle. Оцінювання відповідей студента здійснюється в автоматичному режимі. Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою. Сума балів пропорційна кількості правильних відповідей. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, представлена у нижченаведеній таблиці.

Сума балів за тестові завдання	1-16	17-19	20-26	27-30
Оцінка за 4-бальною шкалою	2	3	4	5

На тестування відводиться 30 хвилин. Якщо студент отримав негативну оцінку, то він має перездати її в установленому порядку. Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу.

Питання для підсумкового контролю з дисципліни

1. Класифікація оздоблення в одязі.
2. Види плоского оздоблення одягу.
3. Види об'ємного оздоблення одягу.
4. Додаткові деталі для оздоблення одягу.
5. Історичні корені текстилю.
6. Значення текстилю та виробів з нього у побуті людини.
7. Характеристика основних видів оздоблення тканин: ткани орнаментация, вишивка; розпис, валяння, сучасні види оздоблення тканин.
8. Гобелен в історії середньовіччя.
9. Художні особливості мистецтва гобелену в період панування стилю бароко.
10. Українське килимарство; осередки килимарства в Україні.
11. Історія вишивки.
12. Різновиди вишивки.
13. Характеристика стібкових швів.
14. Характеристика гладієвих швів.
15. Характеристика лічильних швів.
16. Прорізна вишивка.
17. Вишивка решильє.
18. Вишивка бісером і перлами.
19. Вишивка шнуром.
20. Декорування тканин фарбами.
21. Історія розпису тканин.
22. Різновиди розпису тканин: фарбування, розпис, батик, холодний батик, гарячий батик, вільний розпис, вузликівий батик, набивання, трафаретний друк.
23. Клаптикова техніка.
24. Історія виникнення клаптикової техніки.
25. Печворк та його різновиди, квілт, аплікація, клаптиковий живопис.
26. Валяння вовною.
27. Історія виникнення валяння.

28. Сучасні способи художньої обробки тканин.

Рекомендована література

Основна

1. Колосніченко М.В. Мода і одяг. Основи проектування та виробництва одягу.: Навчальний посібник / М.В. Колосніченко, К.Л. Процик. – К.: КНУТД, 2011. – 238 с.
2. Гулей О. В. Декоративно-прикладне мистецтво: Навчальний посібник / Гулей Ольга Володимирівна. – Суми: Видавництво СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2010. – 152 с.
3. Художній текстиль (основи текстильного мистецтва) : текст лекцій / Уклад.: Сенік М.М., 2018. – 75с.
4. Посібник з основ розпису тканини. Холодний батик. / Укладач О.А.Половна-Васильєва – Дніпропетровськ, Акцент ПП, 2015. – 31 с.

Додаткова

5. Журавель-Змеєва Л. С. Історичні трансформації художнього текстилю у ключі сучасного концептуального мистецтва // *Modern culture studies and art history: an experience of Ukraine and EU : Collective monograph*. Riga : Izdevniecība «Baltija Publishing», 2020. – 532 р.
6. Корницька Л.А. Художня обробка матеріалів. Практикум для студентів спеціальності «Педагогіка та методика середньої освіти» / Л.А. Корницька. – Хмельницький: ТУП, 2001. - 38 с.
7. Гром Г.Л. Технологія ручного художнього ткацтва: навчально-методичний посібник / Г.Л. Гром, Л.В. Оршанський . – Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2005. – 96 с.
8. Хренова, В. В. Нетрадиційні техніки художньої обробки матеріалів з практикумом: курс лекцій / В.В. Хренова. – Хмельницький: ХНУ, 2015
9. Мамус Г. М. Печворк / Г. М. Мамус. – Тернопіль-Харків : Ранок, 2010. – 112 с.